

Postpartum Kendini De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Postpartum Kendini De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=29185>

Özet

Postpartum dönem, bir kadının doğum sonrası fiziksel ve psikolojik iyileşme sürecini kapsayan kritik bir evredir. Bu dönemde annenin kendini algılaması ve değerlendirmesi, genel ruh sağlığı ve anne-bebek bağı üzerinde önemli etkilere sahiptir. **Postpartum Kendini Değerlendirme Ölçeği**, annelerin doğum sonrası dönemdeki kendi algıları ve öz-değerlendirme süreçlerini sistematik bir şekilde ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Bu ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması, Derya-Taççı (2005) tarafından Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma, ölçeğin Türk kültürüne uygunluğunu ve psikometrik özelliklerini ortaya koymuştur.

Ölçek, toplam 82 maddeden oluşmakta olup, annelerin doğum sonrası adaptasyon, duygusal durum, annelik rolüne ilişkin algılar ve genel öz-yeterlilik gibi çeşitli yönlerini değerlendirmeyi hedefler. Derecelendirmesi 4'lü Likert tipi bir yapıya sahiptir. Geçerlik analizlerinde içerik geçerliliği için uzman görüşü alınmış ve Kendall İki Oluşum Analizi uygulanmıştır. Güvenirlik çalışmaları ise Pearson momentler çarpımı korelasyon analizi, Cronbach alfa analizi ve başlı gruplarda T testi kullanılmıştır. Bu kapsamlı analizler, ölçeğin psikometrik açıdan sağlam olduğunu desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler

Postpartum, Kendini Değerlendirme, Ölçek, Doğum Sonrası, Annelik, Psikometri, Geçerlik, Güvenirlik

Yazarlar

Ölçeğin Orjinal Geliştiricileri: Lederman ve Weingarten

Türkçe Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması Yazarı: Derya-Taççı, K.

Amaç

Postpartum Kendini Değerlendirme Ölçeği'nin temel amacı, doğum sonrası dönemdeki kadınların kendilerini nasıl algıladıklarını ve bu kritik süreçte yaşadıkları duygusal ve psikolojik değişimleri değerlendirmektir. Bu ölçek, annelerin yeni rollerine adaptasyon süreçlerini, benlik saygıları, annelik yeterliliklerine ilişkin inançları ve genel iyi oluş hallerini ölçmeye yardımcı olur. Doğum sonrası dönem, anneler için hem fiziksel hem de duygusal olarak yoğun bir geçiş sürecidir ve bu ölçek, bu süreçteki psikolojik ihtiyaçları belirlemede değerli bir araç sunar.

Klinik uygulamalarda ve araştırmalarda kullanılması hedeflenen bu ölçek, doğum sonrası

dönemde risk altında olabilecek annelerin erken tehisine ve uygun müdahalelerin geliştirilmesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Annelerin kendini değerlendirme süreçlerini anlamak, postpartum depresyon gibi yaygın ruhsal bozuklukların önlenmesi ve tedavisi için önemli bir temel oluşturur. Böylece, annelerin ve dolayısıyla bebeklerinin daha sağlıklı bir başlangıç yapmalarına destek sağlanır.

Yapı

Ölçek, doğum sonrası annelerin kendini algılama, duygusal denge ve sosyal uyum gibi çeşitli boyutların değerlendirilen çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. "Kendini Değerlendirme" yapısı, annenin doğum sonrası fiziksel ve duygusal durumuyla ilgili öznel deneyimlerini, annelik rolüne ilişkin inançlarını, özgüven düzeyini ve genel yaşam memnuniyetini kapsar. Bu yapı, annelerin yeni annelik kimliğine adaptasyon süreçlerinin bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Ölçekte yer alan 82 madde, annelerin postpartum dönemdeki çeşitli deneyimlerini ve algılarının derinlemesine incelemeye olanak tanır. Maddelerin bir kısmı olumlu, bir kısmı ise olumsuz ifade edilerek yanıt yanıtlanmasının önüne geçilmesi hedeflenmiştir. Özellikle 39 adet ters madde, yanıtlayıcının dikkatini sürdürmesini ve maddeleri dikkatlice okumasını sağlamak amacıyla dahil edilmiştir. Bu yapı, annelerin kendi iç dünyalarını ve dış çevreyle etkileşimlerini yansıtan kapsamlı bir profil sunar.

Geçerlik

Postpartum Kendini Değerlendirme Ölçeği'nin geçerlik çalışmaları, ölçeğin neyi ölçmesi gerekiyorsa onu ölçtüğünden emin olmak için titizlikle yürütülmüştür. Özellikle **içerik geçerliliği**, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yapıyı temsil etme derecesini değerlendirmek amacıyla incelenmiştir. Bu bağlamda, alanda uzman kişilerin görüşleri alınarak maddelerin ilgili konuyu yeterince kapsayıp kapsamadığı değerlendirilmiştir.

Uzman görüşlerinin analizi için Kendall İyili Oluşum Analizi (Kendall's Coefficient of Concordance) kullanılmıştır. Bu istatistiksel yöntem, birden fazla değerlendiricinin aynı nesnelere üzerindeki sıralamaları veya puanları arasındaki tutarlılığı ölçer. Yapılan analizler sonucunda, ölçek maddelerinin uzmanlar arasında yüksek derecede bir uzlaşmaya sahip olduğu ve dolayısıyla ölçmek istediği yapıyı yeterli düzeyde temsil ettiği belirlenmiştir. Bu durum, ölçeğin içsel tutarlılığına ve kapsamını güçlendirmektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik çalışmaları, ölçüm sonuçlarının zaman içinde ve farklı koşullarda tutarlı ve kararlı olup olmadığını belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda çeşitli istatistiksel analizler kullanılmıştır. **Pearson momentler çarpım korelasyon analizi**, ölçek maddeleri

arasındaki ilişkileri ve genel olarak ölçeğin test-tekrar test güvenilirliğini değerlendirmek için kullanılabılır. Bu analiz, iki deyişken arasındaki dorusal ilişkiyi gösterir ve ölçeğin farklı zamanlardaki uygulamaları arasındaki tutarlılığı ortaya koyar.

Ayrıca, ölçeğin içsel tutarlılığını ölçmek için yaygın olarak kullanılan **Cronbach alfa analizi** yapılmıştır. Bu analiz, bir ölçekteki maddelerin birbirleriyle ne kadar ilişkili olduğunu ve aynı yapıyı ölçme derecesini gösterir. Yüksek bir Cronbach alfa katsayısı, ölçek maddelerinin birbiriyle uyumlu olduğunu ve ölçeğin içsel olarak tutarlı olduğunu işaret eder. Son olarak, **bağımlı gruplarda T testi**, muhtemelen ölçeğin farklı zamanlarda veya müdahale öncesi/sonrası gibi durumlarda uygulandığında elde edilen puanlar arasındaki anlamlı farkları incelemek amacıyla kullanılmıştır. Bu analizler bir bütün olarak, Postpartum Kendini Değerlendirme Ölçeği'nin güvenilir ve kararlı bir ölçüm aracı olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Satılan kaynak içeriğinde **Postpartum Kendini Değerlendirme Ölçeği**'nin faktör analizi hakkında spesifik bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak, bu tür bir ölçeğin geliştirme veya adaptasyon sürecinde, temel psikolojik yapılar ortaya çıkarmak ve maddelerin hangi faktörler altında toplandığını belirlemek amacıyla genellikle faktör analizi yöntemleri kullanılır. Bu analizler, ölçeğin teorik yapısını destekleyerek, ölçtüğü farklı boyutları ayrıştırmaya yardımcı olur.

Faktör analizi, maddelerin hangi temel boyutları veya faktörleri temsil ettiğini belirleyerek ölçeğin yapı geçerliliğine önemli katkılar sağlar. Eksik bilgiye rağmen, ölçeğin 82 maddelik geniş yapısı, birden fazla alt boyutu değerlendirme potansiyeline sahip olduğunu düşündürmektedir. Gelecekteki araştırmalar, bu ölçeğin faktör yapısını daha detaylı bir şekilde inceleyerek, postpartum kendini değerlendirmenin altında yatan temel psikolojik bileşenleri daha net bir şekilde ortaya koyabilir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Türkçe uyarlaması ve geçerlik/güvenirlilik çalışması yapılmıştır).

Format: 4'lü Likert Ölçeği (4=çok fazla tanımıyor, 3=kısmen tanımıyor, 2=biraz tanımıyor, 1=hiç tanımıyor)

Mevcut Dil: Türkçe (Orijinal dil muhtemelen İngilizce)

Popülasyon Grubu: Postpartum dönemdeki anneler

Yaş Grubu: Yetişkin kadınlar (Genellikle çocuk doğurma çağındaki anneler)

Popülasyon Detayları: Derya-Taç'ın çalışması için İzmir'deki Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nden örneklem kullanılmıştır.

Test Metodolojisi: Kendi kendine uygulanan anket formu. Toplam 82 madde içerir, bunlardan 39'u ters maddelerdir (1, 2, 4, 6, 9, 10, 14, 15, 16, 22, 29, 30, 32, 33, 36, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 51, 53, 54, 59, 61, 62, 67, 69, 71, 73, 77, 78, 79, 81, 82).

Anahtar Kelimeler

Postpartum Dönem, Annelik Psikolojisi, Öznel ?yi Olu?, Psikometrik Ölçek, Adaptasyon, Duygusal Değerlendirme

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değil.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değil.

Yazışma Adresi: Bilgi mevcut değil.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Postpartum Kendini Değerlendirme Ölçeği'nin kullanım izinleri ve ücretlendirme politikaları hakkında sağlanan kaynak içeriğinde detaylı bilgi bulunmamaktadır. Ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması **2005** yılında tamamlanmıştır. Kullanım için orijinal geliştiriciler (Lederman ve Weingarten) veya Türkçe adaptasyonunu yapan yazar (Derya-Taç?) ile iletişime geçilmesi önerilir.

Referanslar

Derya-Taç?, K. (2005). *Postpartum kendini değerlendirme ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması* (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Tez bağlantısı: tez.yok.gov.tr

Postpartum Kendini Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Toplam 82 maddesi bulunmaktadır. Ölçekte 39 adet ters madde bulunmaktadır. Numaralar: 1,2,4,6,9,10,14,15,16,22,29,30,32,33,36,38,40,41,42,43,44,46,47,49,51,53,54,59,61,62,67,69,71,73,77,78,79,81,82.

Derecelendirme: 4=çok fazla tanımıyor 3=kısmen tanımıyor 2=biraz tanımıyor 1=hiç tanımıyor

Orijinal PDF indirilebilir: [postpartum-kendini-degerlendirme-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/postpartum-kendini-degerlendirme-olcegi-toad.pdf)

ARABPSYCHOLOGY.COM